

Причинитъ за току-що констатираното различно увеличение на сградитъ въ отдѣлнитъ градове сж многобройни и отъ различно естество. Тѣхното разглеждане, обаче, не влиза въ рамкитъ на настоящия описателенъ анализъ.

Едновременно съ нарастването броя на сградитъ е нараствала, изобщо взето, и тѣхната солидность. Процентътъ на тия построени отъ камъкъ и тухли е силно порастналъ за смѣтка на другитъ, по леки и направени отъ по-слабъ материалъ. Така, напр., въ София въ края на 1892 г. на всѣки 100 сгради само 19.6 сж били иззидани отъ камъкъ и тухли, докато въ края на 1926 г. съответния процентъ е билъ три пжти по-голѣмъ. Подобно, макаръ и не еднакво, увеличение на процента на солиднитъ сгради въ означения интервалъ отъ време е въ сила за всички градове. Въ гр. Враца тия сгради отъ 0.8% на 31. XII. 1892 г. сж се увеличили на 29.2% въ края на 1926 г.

Въ горната таблица не сж дадени сведения за всички градове само за икономия на мѣсто. Обаче, все пакъ, отъ представенитъ абсолютни и относителни числа се получава една ясна представа за размѣра и характера въ развитието на сградитъ въ всички градове на Царството.

5. Обитаеми и необитаеми сгради. — Въ случая за обитаеми сж взети не само сградитъ, които сж предназначени за живѣне, като обикновени кжщи, хотели и ханища, болници, приюти и затвори, но и ония сгради, които въ момента на преброяването — 31. XII. 1926 г. — сж били използвани едновременно за живѣне и за други цели, като работилница и фабрика, дюкянъ и кръчма, фурни, хамбари, яхъри, плѣвни, воденици и др.

На това мѣсто, обаче, трѣбва изрично да се отбележи, че не сж взети за обитаеми ония училища, църкви, манастири, джамии, хаври, както и сгради, служещи за държавни и обществени учреждения, на брой всичко 2.614, които въ момента на преброяването не сж използвани за жилища, ще рече въ тѣхъ не сж живѣли отдѣлни домакинства. Въ останалитъ 218,627 сгради влизатъ: 1-во—10,661 такива предназначени за живѣне, но въ деня на преброяването останали незаети, празни, и 2-ро—7,184 отдѣлно построени кухни, използвани преимуществено за готвене и отчасти за хранене. Въ момента на преброяването, значи, е имало въ действителность 207.966 обитавани сгради, включително поменатитъ отдѣлно построени кухни.

Всички обитаеми и предназначени за живѣне, но въ момента на преброяването останали незаети, сгради се разпредѣлятъ споредъ броя на жилищата (апартаментитъ) и помѣщенията, както е показано въ таблица 12.

Отъ абсолютнитъ и относителни числа въ нея се вижа, че най-много жилища и помѣщения има въ най-малкитъ сгради. Болшинството отъ сградитъ сж повече отъ 2 апартаменти сж въ гр. София. Така, напр., отъ всичко 3,510 сгради съ 3 жилища, въ София се намиратъ 1916, отъ 1024 съ 4 жилища, 717 сж

Таблица 12. Разпредѣление на обитаемитъ сгради споредъ броя на жилищата и помѣщенията
Tableau 12. Répartition des bâtiments habités d'après le nombre des logements et des pièces

Обитаеми сгради съ и безъ жилища Bâtiments habités avec ou sans logements	Брой на — Nombre des					Срѣдно на обитавана сграда се пада помѣщенията Pices en moyenne par bdtm. habité
	сградитъ bâtiments	%	жилищата logements	%	помѣщенията pièces	
1 жилище	161,532	73.9	161,532	73.0	49,176	3.1
2 жилища	20,390	9.3	40,780	18.4	127,640	3.1
3	3,510	1.7	10,530	4.8	33,524	3.2
4	1,024	0.5	4,096	1.9	13,837	3.4
5	283	0.1	1,415	0.6	4,768	3.4
6—10	315	0.1	2,145	1.0	7,448	3.5
11—20	34	0.0	476	0.2	1,810	3.8
21 и повече	5	0.0	147	0.1	523	3.6
Безъ жилища — Sans logements	31,534	14.4	—	—	50,384	1.6
Всичко — Total	218,627	100.0	221,121	100.0	73,110	3.4

въ София; отъ 283 съ 5 жилища, 217 сж пакъ тамъ; отъ 315 сгради съ 6—10 жилища, 250 сж въ София; отъ 34 съ 11—20 жилища, 29 сж тоже въ София, и най-сетне всичкитъ 5 сгради съ повече отъ 21 апартаменти въ всѣка една сж пакъ тамъ.

6. Жилища, помѣщения и населеността имъ. — Въ горната табл. 12 сж отбелязани 31,534 сгради безъ апартаменти, но съ 50,384 помѣщения. Това сж сгради, въ които по време на преброяването е имало да живѣятъ хора, но които не сж предназначени за живѣне, и, следователно, въ тѣхъ нѣма кухни. А споредъ упжтванията, дадени при преброяването на сградитъ, „за отдѣлно жилище или апартаментъ се смѣта всѣки етажъ, или частъ отъ него, предназначенъ за живѣне на едно домакинство. Жилище, предназначено за едно домакинство, но ако живѣятъ въ него две и повече домакинства при обща кухня или безъ такава, се брои за едно жилище. По общо правило, мѣрилото за отдѣлното жилище е самостоятелната кухня“¹⁾. Значи тамъ, дето нѣма такава, нѣма апартаментъ.

Тая дефиниция, колкото неточна и непълна да е, все пакъ дава възможность да се отграничи обектътъ жилище отъ обитаема сграда и помѣщение. Сжщата дефиниция не съвпада напълно съ препоръчаната такава отъ Международния статистически институтъ, която държи повече на самостоятелния или публично достъпенъ входъ на група отъ помѣщения, служещи за живѣне на едно домакинство²⁾.

¹⁾ Гл. упжтванията, дадени на гърба на картата, съ която сж събирани сведения за сградитъ при преброяването на 31. XII. 1926 год.

²⁾ Гл. K. Pribram. Rapport sur l'uniformisation internationale des statistiques des habitations urbaines. p. 22.